

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
7 Пж 4456/19
06.08.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судија Слободанке Виденовић, председника већа, судије Тијане Поповић и судије Миле Ђорђевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „...“ ДОО, ..., чији је пуномоћник Милица Главаш, адвокат из Београда, против туженог Стечајна маса стечајног дужника „Предузеће за путеве Београд“ АД, у стечају, Београд, чији је пуномоћник Михајло Срдић, адвокат из Београда, ради утврђења основаности потраживања, вредност предмета спора 90.491.224,60 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду 22 П 2239/17 од 08.05.2019. године, у седници већа одржаној дана 06.08.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Привредног суда у Београду 22 П 2239/17 од 08.05.2019. године и **ПРЕСУЂУЈЕ**:

УТВРЂУЈЕ СЕ да је основано потраживање тужиоца „...“ ДОО, ..., према туженом Стечајна маса стечајног дужника „Предузеће за путеве Београд“ АД, у стечају, Београд, у укупном износу од 90.491.224,60 динара и то на име главног дуга износ од 86.566.104,00 динара и на име законске затезне камате износ од 3.925.120,60 динара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 653.750,00 динара у року од 8 дана од пријема пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка плати износ од 878.520,00 динара у року од 8 дана од пријема другостепене одлуке.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом I изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је основано потраживање тужиоца према туженом у укупном износу од 90.491.224,60 динара, као неоснован. Ставом II изреке обавезан је тужилац да плати туженом, на име трошкова парничног поступка, износ од 698.250,00 динара, у року од 8 дана од пријема писаног отправака пресуде.

Благовременом жалбом тужилац побија првостепену пресуду из свих законом прописаних разлога, посебно указујући на битну повреду одредаба парничног поступка предвиђену чланом 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку. Сматра да је давањем заложне изјаве на непокретности правни претходник тужиоца јемчио за испуњење обавезе туженог према банци гаранту и да није било потребно да се о јемству закључи писани уговор. Указује да је тужилац исплатио дуг туженог, те је у складу са чланом 28 Закона о хипотеци, ступио на место хипотекарног повериоца

према дужнику. Сматра да је тужилац, као власник хипотековане непокретности, измирењем дела дуга дужника, овде туженог, према гарантору, као хипотекарном повериоцу, ступио на место хипотекарног повериоца према туженом, као дужнику. Указује да је без утицаја да ли је тужилац извршио плаћање тог дуга или је до намирења дошло продајом хипотековане непокретности. Истиче да је на тај начин део имовине тужиоца прешао у имовину туженог без правног основа. Предлаже да Привредни апелациони суд првостепену пресуду преиначи или укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде, на основу члана 386 Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба тужиоца основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности. Пресуда је јасна и разумљива, садржи образложење о одлучним чињеницама, које нису у супротности са изведеним доказима, па није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, на коју повреду неосновано указује тужилац.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда тужени је са Привредним друштвом „EFG New Europe Funding B.V.“ из Холандије дана 14.03.2007. године закључио Уговор о кредиту бр. Н-12/07. Предметним уговором о кредиту кредитор је одобрио туженом наменски кредит за дугорочне инвестиције и то за стицање власничких права у Привредном друштву „ФАМ“ Крушевац, у максималном износу од 12.000.000,00 ЕУР, са роком враћања од 5 година од дана пуштања кредита у течај. Тужени је са Привредним друштвом „Eurobank EFG“ АД, Београд закључио дана 14.03.2007. године Уговор о издавању банкарске гаранције бр. ..., којим је предвиђено да гарантор изда банкарску гаранцију у корист кредитора до максималног износа од 11.880.000,00 ЕУР, а тужени се сагласио да од износа прилива по одобреном кредиту из Уговора о гаранцији давалац гаранције изврши блокаду средстава у износу од 2.000.000,00 ЕУР док тужени не достави даваоцу гаранције, на име обезбеђења наплате потраживања даваоца гаранције, решење о упису хипотеке 1. реда у корист даваоца гаранције следећим непокретностима:

- двособан двоетажни стан ... са галеријом од ... м2 у приземљу и на спрату, у стамбеном објекту кбр. ... у улици ..., п + 1 + ПК, описан у ... листу као зк. тело ... под редним бројем ..., на катастарској парцели ..., ЗКУЛ ..., КО ..., власник АА,

- трособан стан ... од ... м2 у приземљу, у стамбеном објекту кбр. ... у улици ..., п + 1 + ПК, описан у ... листу као зк. тело ... под редним бројем ..., на катастарској парцели ..., ЗКУЛ ..., КО ..., власник АА

- и трособан стан ... од ... м2 у поткровљу, у стамбеном објекту кбр. ... у улици ..., п + 1 + ПК, описан у ... листу као зк. тело ... под редним бројем ..., на катастарској парцели ..., ЗКУЛ ..., КО ..., власник АА.

АА, тада власник хипотекованих непокретности, дана 23.04.2007. године пред Петим општинским судом у Београду, дао је и оверио Заложну изјаву Ов бр. 10979/2007 ради обезбеђења новчаног потраживања туженог из Уговора о гаранцији, а која изјава је уписана у Регистру непокретности.

Тужилац је постао власник хипотекованих непокретности, тако што је оснивач друштва тужиоца АА донео дана 11.09.2006. године Одлуку о повећању основног капитала тако што се уноси стамбени објекат у улици ..., који се, између осталог, састоји и од предметних непокретности, а на основу које Одлуке је извршен упис промене права својине Решењем РГЗ СКН Београд бр. 952-02-10-3979/08 од 17.06.2008. године.

Из решења о извршењу Првог основног суда у Београду И 16933/12 од 12.06.2013. године првостепени суд је утврдио да ј исти покренут по предлогу извршног повериоца „Eurobank“ АД, Београд против извршног дужника, овде тужиоца, у ком поступку је извршни поверилац наплатио своје потраживање од извршног дужника продајом непокретности, закључењем уговора о продаји непосредном погодбом, и то двоетажног стана ..., површине ... м2, број посебног дела ..., у приземљу породичне стамбене зграде и трособног стана површине ... м2, број посебног дела објекта ..., евиденцијски број објекта ..., који се налази у приземљу породичне стамбене зграде број ..., оба у улици ..., на кат. парцели ... под број ... уписан у лист непокретности ... КО ....

Првостепени суд закључује да је између странака спорно правно питање да ли тужилац има право да потражује од туженог утужени износ након што је дуг туженог према гаранту измирен продајом тужиоцeve непокретности у извршном поступку.

Првостепени суд налази да тужени није испунио о доспелости своју обавезу према кредитору из уговора о кредиту, па је кредитор поднео банкарску гаранцију на наплату и своје потраживање у целости намирио у извршном поступку против тужиоца, као извршног дужника, а по основу заложне изјаве коју је дао АА и то продајом непокретности које су представљале средство обезбеђења на којима је тужилац стекао право својине по основу Одлуке о повећању капитала. Првостепени суд се даље позива на одредбе члана 997 и 998 Закона о облигационим односима и налази да током поступак није било спорно да тужилац нема закључен уговор са „Eurobank“ АД, Београд којим би евентуално било предвиђено да ће тужилац, у случају да главни дужник, овде тужени, не испуни обавезу о доспелости из уговора о издавању банкарске гаранције исту испунити повериоцу у својству јемца. Стога закључује да заложна изјава не може да производи правна дејства уговора о јемству у погледу правног односа између јемца и главног дужника јер јемство настаје на основу формалног писаног уговора закљученог између јемца и повериоца, док еје заложна изјава једнострана изјава воље власника непокретности која даје искључиво овлашћење, са стварно правним дејством, хипотекарном повериоцу да, уколико дужник не исплати дуг о доспелости, захтева наплату потраживања обезбеђеног хипотеком из вредности непокретности, без обзира ко је власник непокретности.

Стога, по ставу првостепеног суда, тужилац није јемац, па самим тим на њега није прешло потраживање гарантора по основу Уговора о издавању банкарске гаранције, а које потраживање је намирено принудном продајом заложених непокретности тужиоца у извршном поступку, у смислу одредбе члана 1003 Закона о облигационим односима.

Првостепени суд налази да тужиоцу, као залогодавцу, не припада право да након принудне продаје непокретности датих као обезбеђење за обавезу трећег лица потражује од туженог утужени износ нити по основу суброгације нити по основу регреса, јер је, сходно одредби члана 14 став 2 Закона о хипотеци, заложна изјава исправа сачињена од стране власника непокретности којом се он једнострано обавезује да у корист повериоца заснује хипотеку ради намирења обезбеђеног потраживања, а сходно члану 15 истог закона, иста представља извршну исправу, ако је сачињен ау складу са тим законом. Стога конституисање хипотеке за обавезу трећег лица представља свестан и добровољан прихват залогодавца да трпи принудно намирење на својој непокретности и да, након принудног намирења потраживања хипотекарног повериоца према дужнику, нема право да истиче било какав облигационо правни захтев. Првостепени суд налази и да тужиоцу не припада право да утужени износ потражује ни по основу законске суброгације јер се то односи на ситуацију када дуг

добровољно исплати лице које није хипотекарни дужник, након чега то лице ступа на место хипотекарног повериоца.

Међутим, одлука првостепеног суда није правилна, јер је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право. Наиме, АА, као власник хипотекованих непокретности, дана 23.04.2007. године пред Петим општинским судом у Београду, дао је и оверио Заложну изјаву Ов бр. 10979/2007 ради обезбеђења новчаног потраживања туженог из Уговора о гаранцији, а која изјава је уписана у Регистру непокретности. У периоду након тога, тужилац је постао власник хипотекованих непокретности, тако што је решењем Агенције за привредне регистре БД 4230/2008 усвојена регистрациона пријава и извршена промена основног капитала друштва тужиоца дана 04.02.2008. године. Чланом 1 Одлуке о повећању основног капитала, коју је оснивач друштва тужиоца АА донео дана 11.09.2006. године, дефинисано је да оснивач друштва тужиоца повећава основни капитал тако што у друштво тужиоца уноси стамбени објекат у улици ..., односно управо наведене хипотековане непокретности. Преносом права својине на заложеној непокретности тужилац је ступио на место заложног дужника према гарантору, уместо ранијег заложног дужника АА, у складу са чланом 16 Закона о хипотеци, којим је прописано да власник и после настанка хипотеке има право да отуђи предмет хипотеке и пренесе право на прибавиоца, у ком случају се не мења ништа у дужниковој обавези и обезбеђеном потраживању. Давалац заложне изјаве АА је гарантовао својом непокретношћу измирење обавезе туженог по основу Уговора о издавању банкарске гаранције ... од .... године и Анекса I од .... године до износа од 11.880.000,00 ЕУР и заложна изјава је уписана у јавне књиге, при чему суд има у виду да тужени није покретао поступак за утврђење ништавости заложне изјаве. Како тужени није измирио обавезу по уговору о кредиту, кредитор је извршио протест банкарске гаранције и банка гарантор је измирила обавезу туженог. Тиме је банка гарантор стекла потраживање према туженом у висини плаћеног износа, које је делимично намирено у извршном поступку, тако што су заложене непокретности у својини тужиоца и то ... стан површине ... м2, бр. посебног дела ... и ... стан површине ...м2, број посебног дела објекта Б, који се налазе у приземљу породичне стамбене зграде бр. ..., у ул. .... у ....., продате, а тужилац је непокретности предао купцу. Следи да је банка гарантор намирила своје потраживање које је имала према туженом продајом заложених непокретности, чији је власник тужилац.

Чланом 28 Закона о хипотеци је прописано да уколико хипотекарни дуг исплати лице које није дужник, оно ступа на место хипотекарног повериоца према дужнику и трећим лицима. Заложни дужник нема према повериоцу обавезу намирења, коју има дужник, овде тужени, већ има обавезу да трпи да се из његове имовине поверилац намири, ако то није учинио дужник, па давањем заложне изјаве не настаје обавеза заложног дужника да намири дуг главног дужника, већ да трпи намирење заложног повериоца на својој имовини до висине уписане залогне. Сагласно цитираном члану 28 Закона о хипотеци дошло је до личне суброгације, јер је хипотекарни дуг плаћен продајом имовине у својини тужиоца, па је тужилац ступио на место хипотекарног повериоца према дужнику. Цитирани члан 28 Закона о хипотеци не прави разлику да ли је заложни дужник обавезу испунио у поступку принудног извршења или добровољно, јер је последица да главни дужник према хипотекарном повериоцу више нема обавезу намирења.

Стога је, по налажењу Привредног апелационог суда, дошло до личне суброгације, па је првостепена пресуда преиначена, тако што је утврђено да је основано потраживање тужиоца према туженом у укупном износу од 90.491.224,60 динара и то на име главног дуга износ од 86.566.104,00 динара и на име законске

затезне камате износ од 3.925.120,60 динара, чија висина у првостепеном поступку није била спорна.

Одлучујући о трошковима поступка, суд је тужиоцу досудио на име састава седам образложених поднесака износ од по 49.250,00 динара, на име заступања на шест неодржаних и три одржана рочишта износ од по 50.750,00 динара, односно 26.125,00, укупно 653.750,00 динара, колико је тужилац и тражио на рочишту одржаном дана 08.05.2019. године када је главна расправа закључена, а на основу члана 153 и 165 став 2 Закона о парничном поступку.

Суд је тужиоцу на име таксе на жалбу и одлуку по жалби признао износ од по 390.000,00 динара и на име састава жалбе износ од 98.520,00 динара, а у складу са захтевом који је изнет у жалби.

Са изнетих разлога, на основу члана 394 став 1 тачка 4 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

СВ/МС

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Слободанка Виденовић, с.р.

За тачност отправка